

Een preek van Mr. Hazlerigg

1818 – 1912, predikant te Leicester en redacteur van de Gospel Standard

‘Toen was ik in Zijn ogen als een die vrede vindt.’

Hooglied 8:10

De spreekster in de tekst is de bruid, of de gemeente des Heeren Jezus Christus; in het kort, elk levend kind van God, die in het genot van een zoete en krachtige bewustheid der liefde van Christus in het hart leeft, of die heeft ervaren. Het heeft blijkbaar betrekking op een zalige openbaring des Heeren Jezus, waarvan die persoon kan spreken in zulk een taal als deze: ‘Toen was ik in Zijn ogen als een die vrede vindt.’ Ik heb vele dagen naar deze zelfde zaak gezocht, en kon niet rusten voordat de gezegende Geest, mij een volledige openbaring der liefde van Christus schonk, voordat die zelfde gezegende Geest die in mijn hart een begeren naar die goede dingen verwekt, Jezus Christus zalig en volkomen aan mijn ziel openbaarde; toen zag ik dat ik werkelijk bij Hem was aangenomen, dat ik ook zeggen mocht: ‘Nu ben ik in Zijne ogen als een die vrede vindt.’

Herinnert u nu, mijn vrienden, dat al Gods volk werkelijk genade in Gods ogen, naar zijn eigen eeuwig voornemen en verbondsliefde van eeuwigheid gevonden heeft. Zodat, in deze zin, elk uitverkoren vat der barmhartigheid staat, en van alle eeuwigheid in de vrije gunst van God stond. Op al degenen die God de eeuwige Vader aan de Heere Jezus Christus voor de grondlegging der wereld schonk, heeft Hij Zijn hart gezet, en maakte ze, in het voornemen van Zijn eeuwige wil, aangenomen in de Geliefde. En Jezus hen beschouwende als Zijns Vaders geschenk, zag ze aan met een oog van vrije, eeuwige liefde en gunst; Zijn vermaken waren met de mensenkinderen. Maar de woorden van onze tekst spreken kennelijk van zaken op een bevindelijke wijze, en van degenen waarin de Geest Gods het kind van God eerst leidt om naar te dorsten, en daarna dat kind Gods er een bevinding van geeft, zodat hij bevindelijk en zalig zeggen kan: ‘Mijn liefste is mijne, en ik ben de Zijne. Toen was ik in Zijn ogen als een die vrede vindt.’

Ik durf te zeggen, terwijl ik op u, hier deze morgen voor de Heere tegenwoordig zijnde, rondzie, dat er sommigen onder u zijn, die waarlijk deze woorden kunnen gebruiken, die op het tijdstip kunnen terugblikken, waarop de Heere Jezus zoet en zalig op uw zielen straalde, toen de genadige Geest Gods Hem met leven, licht en kracht van omhoog openbaarde. U kunt u het bijzonder tijdperk herinneren, u kunt u de omstandigheden en plaats te binnen brengen. Het was een ogenblik voor u, om nooit te vergeten. Zelfs als u bestreden wordt, met betrekking tot de hoedanigheid van hetgeen u hebt ondervonden, dan kunt u niet anders dan zeker zijn, dat iets zaligs en krachtigs met betrekking tot uw ziel plaats vond, en ook een zeker iets, dat gij uit uzelf niet te voorschijn bracht, noch kon brengen. Het was wellicht een tijdperk van grote tijdelijke, zowel als geestelijke beproeving, toen de Heere aan u arbeidde, en u was verwonderd te ontdekken, hoe het licht van Zijn liefelijk aangezicht het donkerste toneel kon opbeuren, en het treurigste en mistroostigste hart kon verlevendigen en verblijden. Het kan plaats gehad hebben, toen u alleen in uw bidvertrek was, terwijl geen oog, behalve dat van God, u gadesloeg, gelijk Nathánaël onder den vijgenboom; of het kan in het midden van een volksmenigte geweest zijn; of het kan hebben plaats gehad, terwijl u, in het eenzame, Gods Woord last, of aan Zijnen voetbank neerknielde, of in de openbare plaats der aanbidding; het kan geschied zijn op de eenzamen weg, of in de woelige straat, want God is noch aan tijd, noch aan plaats verbonden. En de Geest bekwaamt u wellicht op dit ogenblik om terug te blikken en de bezoeken van Christus liefde zalig te binnen te brengen, en dus de woorden van onzen tekst op uwe lippen te nemen: ‘Toen was ik in Zijn ogen als een die vrede vindt.’ Dit bezoek was inderdaad zoet en zalig aan mijn ziel.’

Maar misschien zijn hier sommigen tegenwoordig die nog nimmer tot dit zalig standpunt genaderd zijn, die nog nooit bekwaam gemaakt zijn, om met zekerheid te getuigen dat Jezus de hunne was. Zij mogen bijna tot dit punt gekomen zijn, en nochtans nimmer in die rivier van het water des levens gedompeld zijn, welke Ezechiël eindelijk bevond doorwaadbaar te zijn, ja een rivier om in te zwemmen. Zij missen nog die zalige verzekering, waarnaar zij onder de onderwijzing des Geestes Gods verlangen, en welke hen in staat zou stellen om te zeggen: ‘Toen was ik in Zijne ogen als een die vrede vindt.’ Nu, deze bemoediging kan ik u geven, die zodanig dorst en hijgt, en hoopt op de zegen der genieting van Gods liefde in Christus Jezus, dat het u vroeger of later overvloedig geopenbaard zal worden, ook u zult bekwaam worden gemaakt u de

woorden der bruid toe te eigenen, om te betuigen dat u vrede gevonden hebt in de ogen des Heeren Jezus, want Zijn eigen getrouw Woord verklaart: ‘Zij zullen niet beschaamd worden, die mij verwachten.’

Wederom, het is mogelijk dat sommigen uwer in vorige dagen vrede vonden bij den Heere, en bevindelijk de schuldvergeving door den Geest Gods aan uw zielen verzegelt zag, en dat u evenwel thans een wolk over uw ervaringen hebt, donkerheid, dikke duisternis, overdekt wellicht uw bewijzen; er is wederom schuld op het geweten, weder benauwdheid op het hart. Zo was, het met vele kinderen Gods, die in de Schrift vermeld zijn. Maar schoon u niet zijt als in vroegere maanden, als in de dagen, toen Gods liefde u kennelijk ondersteunde, kunt u nochtans niet tevreden rusten, zonder de herstelde bewustheid van Zijn gunst, en smacht u ernstig naar een nieuwe openbaring van Jezus Christus aan uw ziel. Nu, Jezus zegt: ‘Ik zal u wederom zien, en uw harten zullen zich verheugen.’ Indien Zijn afwezigheid bij tijden noodzakelijk is, is Zijn - tegenwoordigheid verheugend en Zijn terugkomst gewis. Wettelijkheid, twijfelingen en .schuldige vreze kunnen bij tijden heersen over het gemoed van hen, die de getuigenis des Geestes ontvangen hebben. Zie op het geval van den Profeet Jesaja die onder het gezicht der heerlijkheid en majesteit Gods, in de grootste benauwdheid verzonk, zodat hij uitriep: ‘Wee mij, want ik verga! Dewijl ik een man van onreine lippen ben, en ik woon in het midden eens volks dat onrein van lippen is, want mijn ogen hebben de Koning, den Heere der heerscharen gezien.’ Het was de beduchtheid voor Gods heerlijkheid en zijn eigene zonden, zonder een werkzaam geloof in Christus gunste, welke hen zo overvielen, maar hier kon hij niet rusten, en hij bleef zinken totdat een der Serafs zijne lippen aanraakte met een vurige kool van het altaar. Daar hij toen een nieuwe openbaring van schuldvergevende liefde door het bloed van Jezus ontving, was hij in Zijn ogen als een die vrede vindt. Zo was het met Petrus, gelijk wij in het Nieuwe Testament lezen. Nadat de Heere hem veel genade en barmhartigheid bewezen, en hem Céfas, een steen geheten had, terwijl Christus Zijn macht en majesteit door een wonder geopenbaard had, riep de Apostel uit: ‘Heere, ga uit van mij, want ik ben een zondig mens.’ Hij zag iets van de heiligheid van Jezus, en zijn zonden kwamen levend op hem, hem in het aangezicht starende en zijn gemoed beangstigende, daarom riep hij onder dit gevoel uit: ‘Heere, ga uit van mij, want ik ben een zondig mens.’ Hij was ook zinkende, maar de Heere Jezus stortte een zalig: ‘Vrees niet,’ in zijn hart. Toen werd hij opgewekt door Christus liefde, en was in Zijne ogen als een die vrede vindt.

In het trachten om enige ophelderingen in den tekst te geven, wanneer het de Geest Gods behaagt mij kracht te verlenen, zal ik het onderwerp in vijf onderdelen verdelen, sprekende:

- I. Over het gewicht van Gods vrede.
- II. Over het gemis van die vrede.
- III. Over het zoeken van die vrede Gods, en hoe zij een vrucht is van het werk van Gods Geest op de ziel, daar het niet is van degene die wil, noch van degene die loopt, maar des ontfermende Gods.
- IV. Over het vinden van die vrede Gods in Christus, naar de uitdrukkelijke woorden van de tekst.
- V. Over de vruchten en uitwerkselen, die op dit vinden gewis zullen volgen.

In de eerste plaats heb ik dan iets te zeggen over het *gewicht van Gods vrede*.

Wanneer wij over dit gedeelte van ons onderwerp handelen, zullen wij waarschijnlijk worden tegengekomen met zodanige tegenwerping als deze: ‘Wie betwijfelt het hoge gewicht van den vrede Gods? Welk nut bestaat er dan bij dit punt te verwijlen, hetwelk iedereen bereid is toe te stemmen?’ Maar de waarheid is, dat de mensen denken, dat zij het hoge aanbelang van Gods vrede erkennen en toestemmen, wanneer zij deugdelijk niets van dat alles verrichten. Zij stemmen toe, het is waar, aan de voorstelling, maar zij gevoelen er de kracht niet van. ‘Wie zegt dat zij zo dwaas zouden zijn, niet toe te stemmen dat dit het enige gewichtige het enige werkelijk goed is? Wat is met den vrede des Almachtige te vergelijken?’ Zo wij echter de zaak wat meer van nabij beschouwen, ontkennen de mensen voor het merendeel inderdaad en in de praktijk de waarde van datgene, waarvan zij met hun lippen geredelijk genoeg het gewicht verkondigen. Ziet op het leven der mensen, luister inderdaad naar hun gewone gesprekken, deze zaken spreken duidelijker dan hun belijdenissen, en hun aardgezindheid, zorgeloosheid en goddeloosheid verkondigen duidelijk dat zij weinig of geen gewicht vinden in den vrede des Almachtige. Zo de mensen werkelijk gevoelden wat hun lippen belijden, zouden zij dan met hun ganse hart en ziel en kracht de tijdelijke dingen, menselijke winst, mensenlof en aardse voorwerpen najagen? Zouden zij met beide handen het stof der aarde op hopen en veronachtzamen hun aandeel in de vrede Gods? De vurige najagingen der mensen tonen het wezenlijke gevoel hunner harten aan. Zo kunnen de meeste mensen met mondtoestemming verkondigen dat de vrede

Gods de aller-gewichtigste zaak is, nochtans maakt hun gedrag deze belijdenis tot een leugen en verklaart dat zij het als een zaak van de uiterste onbeduidendheid beschouwen. Er is dus een noodzakelijkheid voor onze opmerkingen over het aanbelang van den vrede Gods.

De Psalmdichter David zegt: 'Er is een leven in Zijn goedgunstigheid' (Ps. 30:6) en dit sluit het tegenovergestelde in zich: 'In Zijn ongunstigheid is de dood,' en als een bewijs hiervan, behoeven wij slechts een blik te slaan op de tegenwoordige toestand van deze boze wereld. Welke is haar toestand? De mens heeft de vrede Gods door de zonde verloren, en wat vloeide er uit dit verlies voort? De dood! De dood in alle opzichten! De lichamelijke dood. De dichter zegt in Ps. 104: 'Neemt Gij hun adem weg, zij sterven en zij keer en weder tot hun stof.' Deze woorden schilderen ons de stervenden toestand des mensen in deze wereld af, veroorzaakt door de zonde van Adam, vervolgens 's mensen verlies van Gods vrede en het vonnis des doods in de wet. De dood in overladingen en misdaden. Door de zonde wordt de mens als een prooi der zonden overgegeven, gelijk het zo plechtig en ontzettend geschreven is: 'De goddelozen zullen zij met ongerechtigheden vangen en met de banden zijner zonden zal hij vastgebonden worden.' (Spr. 5:22). Daar de mensen door de zonde Gods vrede verloren hebben, zijn zij een gemakkelijke prooi voor de zonde en de satan geworden. De eeuwige dood. De zonde en het gemis van de vrede Gods veroorzaken niet alleen de tijdelijke dood, maar verzegelen er duizenden en miljoenen van het menselijk geslacht in de tweede dood, de poel des vuurs, tot eeuwige verdelging van de tegenwoordigheid Gods, en van alle deelgenootschap in de weldaden en zegeningen Zijner heerlijke macht. Maar gelijk dan de vloek en de dood door de zonde ontstaan, zo wordt door de vrije liefde Gods in Christus al wat in die vrije liefde, bestaat, weder hersteld. Zo lezen wij: 'Zendt Gij (die God in Christus) Uw Geest uit, zo worden zij geschapen.' Wij leven dan weder met lichaam, ziel en geest, in en door de vrije genade Gods in Christus Jezus, het misnoegen Gods gaat als een donkere onweerswolk over de ganse wereld in Adam, maar de zon der vrije vrede in Christus gaat op over de uitverkorenen, en delgt onze overtredingen uit als een wolk en onze zonden als een nevel. Dus is in Gods ongenade de dood, maar in Zijne vrije liefde in Christus Jezus is het leven tot in eeuwigheid. Gods eigen volk leert in de onderwijzingen des Geestes, bevindelijk en gevoelig, de waarheid van de dichters woorden. Zij hebben in het hart en in het geweten enige kennis dezer waarheid, dat Gods misnoegen de dood met zich voert, maar de blik Zijner liefde is hen weder als een leven uit den dood. Wanneer zij God in Zijn wettelijke majesteit en Zijn verschrikking aanschouwen, van Hem denken als handelt Hij met hen overeenkomstig de wet der werken, of in rechtstreekse overeenkomst met hun verdienste, en daarom Zijn gestreng, onuitstaanbaar misnoegen in hun ontwaakt geweten duchten, dan bezwijken hun harten in hen, de wet komt met dodende kracht, en zij sterven met betrekking tot hun hope en vreugde in God. Maar wanneer vrije genade geopenbaard wordt, en barmhartigheid schijnt, dan verlevendigen zij als het koren en bloeien als de wijnstok, en spreiden hun wortelen uit om van deze wateren des levens te drinken als de Libanon. O, mijne vrienden, hebben niet sommigen uwer even als David ondervonden dat, wanneer God op u scheen te toornen, het de dood aan uw ziel was? Door Zijn hoogheid kont u het niet uitstaan. Maar het zalige licht der vrije gunste van Christus, heeft u telkens bij vernieuwing verlevendigd, uw zielen werden weder levend en uw beenderen bloeiden als het kruid, wanneer u in Zijn ogen waart als een die vrede vindt.

Wederom, de Psalmdichter zegt ons dat in Gods gunst veiligheid is. U zult u herinneren hoe hij dit voorstelt. Hij spreekt van Zijn berg die vastgesteld is. Dat wil zeggen, hij voelde zich veilig op den troon van Israël, want dit is in het bijzonder zijn bedoeling. Maar wat deed zijn berg vast staan? Gods gunst: 'Door Uw gunst hebt Gij mijn berg vastgemaakt.' Maar hoe was het, toen de Heere Zijn aangezicht van hem verborg en Zijn misnoegen openbaarde om zijn grote zonde? 'Toen Gij Uw aangezicht verborg, was ik verschrikt.' Zijn eigen zoon deed de troon wankelen, en eenmaal gemeenzame vrienden en raadgevers, zwoeren listiglijk samen tegen hem, en zijn koninkrijk week als het ware een tijd lang van hem weg. Zo ondervond hij dat het geheim van zijn veiligheid niet bestond in tegenwoordige omstandigheden, maar in Gods onveranderlijke gunst en Zijn nog uitgestrekte arm van hulp en uitredding. Is het niet hetzelfde met ons? Wanneer God een omtuining rondom ons en al wat wij bezitten stelt en houdt, hoe veilig en zeker is alles dan; maar laat Hem Zijne beschermende gunst op een bevindelijke wijze intrekken, en hoe spoedig breken de dieven door en stelen. En hoe veilig voelen wij ons, terwijl Hij zich zalig aan ons openbaart, en in het midden der grootste gevaren zegt: 'Ik ben uw God, Ik ben met u,' wij glimlachen bij de storm, omdat wij zeker zijn dat een genadig God onze loods is en aan het roer staat. Maar als wij dit uit het gezicht verliezen, hoe spoedig bezwijken dan onze vreesachtige harten: wij beven niet alleen bij het onweer; maar bij het ritselen van een blad, en vrezes grotelijks waar geen wezenlijke oorzaak van vrees bestaat. Dus zien wij, in het gevoel en de bevinding dat al onze veiligheid bestaat in de vrije vrede bij God.

Wederom. Overwinning over vijanden is in Gods gunst, gelijk in Ps. 44 : 'Want zij hebben het land niet geërfd door hun zwaard, en hun arm heeft hun geen heil gegeven; maar Uwe rechterhand, en Uw arm, en het licht Uws aangezicht, omdat Gij een welbehagen in hen had.' Het was Gods zwaard, Gods arm, Gods aangezicht, dat het letterlijk Israël in staat stelde hun vijanden te overwinnen; het was niet hun aantal, hun wapenrusting, hun aanvoerder Jozua's oorlogsbekwaamheid, maar Gods gunst: 'omdat Gij een welbehagen in hen had.' Hierdoor vertraden zij hun vijanden. Zo is het ook met ons. Wat is het dat ons de overwinning over de zonde geeft, ons bekwaam maakt om de wereld en de satan te overwinnen? Wanneer God het licht Zijns aangezicht intrekt, of ons Zijn hulp onthoudt, hoe zwak zijn wij dan; hoe sterk bevinden wij spoedig die legers van lusten, en wereldse zorgen en duivels die tegen ons strijden.

*'Gij bergt het gelaat, mijn zonden vermeerderen
De wereld, de zonde en satan regeren.'*

Maar Jezus komt om te verlossen, verheft wederom het licht Zijns aangezicht over ons, dan 'vallen zij achterwaarts neder,' en deze dingen dikwijls herhaald, leren ons dat de overwinning in Zijn gunst is.

Een andere Psalm (89) wijst aan dat alle ware voorspoed en alle eigenlijke sterkte wezenlijk op Gods gunst berust: 'Want Gij zijt de heerlijkheid hunner sterkte; en door Uw welbehagen zal onze hoorn verhoogd worden.' Dit verhogen des hoorns beduidt zinnebeeldig, macht en voorspoed, en de psalmist verklaart dat dit alles op God berust. Alle begeerlijke tijdelijke voorspoed, alle zielenvoorspoed, de voorspoed van Sion in het algemeen, en van elke afdeling en gedeelte van Sion, alles berust niet op menselijke wijsheid, schepsels pogingen, onafhankelijke kracht, maar op de vrije gunst van God in Christus. Hanna getuigde in haar lofzang: 'Mijn hoorn is verhoogd in de Heere, mijn mond is wijd opengedaan over mijn vijanden; want ik verheug mij in Uw heil.' Door Gods voorspoedige zegen verkreeg het letterlijk Israël rijkdom en voorspoed in hun land, en door dezelfde voorspoedige zegen, of Gods vrije gunst in Christus, wordt Gods volk gezegend, met alle geestelijke zegeningen in de hemel in Christus, en komen zij in het bezit van die zegeningen; hun beter Kanaän, overvloeiende van melk en honig. Een ander getuigenis van het aanbelang van Gods gunst wordt gevonden in Deut. 33:23: 'O Naftali! wees verzadigd van de goedgunstigheid, en vol van den zegen des Heeren.' Gij kunt mij niet een zaak op de aarde aanwijzen, die de mensenkinderen

werkelijk verzadigen kan, veel minder de kinderen Gods. Gods gunst in Christus Jezus alleen kan hun vernieuwde begeerten bevredigen en wanneer zij dat genieten, zijn zij vervuld met den zegen des Heeren. Ik beroep mij op uwe eigen ervaring. Neemt al uwe vleselijke genietingen, hebben zij uw harten niet steeds ledig gelaten? Vleselijke genoegens, zinnelijke genietingen, kennis, wijsheid, eer, zelfs de meer beminnelijke en verfijnde genoegens, zonder God, hebben zij niet een pijnlijk leegheid achtergelaten? De enige bevredigende zaken voor een vernieuwde ziel zijn gemeenschap met God in Christus, het licht van Zijn aangezicht, en een bewustzijn van Zijn vrede; deze zijn het brood en de wijn, de melk en het merg en de vettigheid der ziel, hiermee alleen worden Gods Naftali's verzadigd.

Maar wederom. Deze vrede wordt in het boek der Spreuken vergeleken bij een wolk des spaden regens, of buien die de aarde bevochtigen, omdat Gods gunst aan een levende, dorstende ziel zo verfrissend voor haar is, als buien van tijdelijke regen zijn voor de geschroeiende grond. Hoe zalig en waarachtig zijn de woorden des wijzen mans: 'In het licht van 's Konings aangezicht is leven, en Zijn gunst is gelijk een wolk des spaden regens.' Een andere zaak die deze vrede van gewicht doet zijn is, dat van Gods gunst alles ten volle afhangt, wat noodzakelijk is met betrekking tot menselijke gunst. En het is onze wijsheid om eerst Gods gunst te zoeken, en het andere zal ons, in zoverre dat nuttig is, volgen. Toen Ezau tegen Jakob op trok, sloeg de laatstgenoemde de wijste weg in, met den engel worstelende en aldaar overwinnende, en op deze wijze overmocht hij tevens de mens. Wij lezen dat de engel Jakob zegende, zeggende: 'Uw naam zal voortaan niet Jakob heten, maar Israël, want gij hebt u vorstelijk gedragen met God en met de mensen, en hebt overmocht.' Ik zal dit gedeelte van mijn onderwerp besluiten door uw aandacht te vragen bij Paulus woorden in Rom. 8: 'Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?' Zo de Heere ons vrede schenkt, laat dan de gehele wereld zich tegen ons verheffen, en het zal niets beduiden, maar zo het tegenovergestelde waar is, zo God tegen ons is, wat zou het ons baten, ofschoon alle schepselen aan onze zijde zijn? Maar in waarheid zullen op den langen duur alle schepselen door God tegen Zijn vijanden gewapend worden. Zo dan kan niets in het eind een mens baten, die de vrede Gods mist.

II. Over het gemis van die vrede.

Maar wij gaan over tot ons tweede punt, daar ik enige weinige opmerkingen te maken heb, aangaande het gemis van den vrede Gods. En ons gebed en begeren is, dat de Geest Gods zo de woorden op de harten van sommigen uwer moge bevestigen, dat gij, wanneer gij dit nooit te voren ondervond, uw verloren staat en toestand in deze betrekking nu mocht zien en gevoelen, want ik ben bewust dat zonder deze goddelijke werking des Heiligen Geestes, de woorden des predikers slechts stompe pijlen blijken te zijn.

Ten einde deze zaak te verstaan, hebben wij twee zaken te overwegen: de schepping van het ganse menselijke geslacht in hun eerste ouders, en de betrekking, waarin God tot hen stond, zo als zij eerst in Adam geschapen waren.

De eerste Adam was, even als de tweede, een openbaar persoon, en omvatte bij zijn eerste schepping in zichzelf al zijn ongebornen nakomelingen, zodat het ganse menschen geslacht in hem voorgesteld, en zij in zijn persoon voor den Heere stonden. Daar dit het geval was, werd hij op de proef gezet, of hij in alle betrekkingen zijn Schepper zou gehoorzamen en dienen of niet, en tot dit einde gaf God hem het eenvoudig gebod, om niet te eten van een bijzondere boom in het midden van de hof, van al de overigen mocht hij vrij eten; alle nooddrift en verlustiging was aller vrij willigst en overvloedig aan hem geschonken, maar tot een proeve van zijn gehoorzaamheid werd slechts deze enkele boom hem verboden. Dit moeten wij nu niet beschouwen als een willekeurig gebod van God. Het was in tegendeel in volmaakte overeenstemming met de wet Zijns wezens, en dus tot 's menschen wezenlijk nut, want er moest een proef van zijn gehoorzaamheid gegeven worden. Zonder deze konden de meest verheven krachten der ziel, zijn wil en geweten tot God haar wezenlijke oefening niet hebben. Hij was geschapen om zijn Maker lief te hebben, te dienen en te gehoorzamen, en zou volkomen gelukkig en zalig zijn in de verrichting hiervan. Zijn geweten moest, terwijl hij Gods heilige wet hield en Hem volmaakt diende, zijn voortdurend (feest?) uitmaken. Hij moest als een goed mens, die een volkomen oprechtheid bewaarde uit zichzelf verzadigd zijn, en dienvolgens was het, ten einde hem naar zijne natuur gelukkig en zalig te maken, noodzakelijk hem een gebod te geven, dat vergezeld zou gaan met evenredige goedkeuringen of de belofte van leven op gehoorzaamheid, en de bedreiging des doods op ongehoorzaamheid, welke de dadelijke proef van zijn oprechtheid zou uitmaken. Hem een wet te geven op dezelfde wijze als waarop de wet later op den berg Sinaï gegeven werd, zou ongepast voor zijn staat van onschuld en reinheid geweest zijn, en dienvolgens werd zijn gehoorzaamheid op de proef gesteld door het bevel, om niet te eten van de verboden boom. Wij hebben dus ons ganse geslacht in Adam voorgesteld; wij zien het hier in de gunstigste omstandigheden tot gehoorzaamheid voorgesteld; wij hebben hier deze gehoorzaamheid in Adam voor zijn eigen bestwil en dat zijn nakomelingen getoetst; want wij kunnen verzekerd zijn, dat de boom der kennis, des goeds en des kwaads, geen uitzonderingen waren op de heerlijke weldadigheid Gods in zijne schepping, of die een zaak was waarvan niet kon gezegd worden dat zij zeer goed was. Neen, alles was goed, alles was verordend tot het grootste geluk van den mens, Gods schepsel, en onder deze omstandigheden at Adam van den boom, zondigde en verbeurde die voorwaardelijke gunst van God, welke afhankelijk was van zijn gehoorzaamheid of ongehoorzaamheid aan God, en toen hij viel, vielen al zijn nakomelingen als in hem begrepen, zodat het ganse geslacht schuldig voor God werd, en vervallen van de voorwaardelijke gunst van hun Schepper. Dit wordt duidelijk door Paulus verklaart in Rom. 5, waar het stellig bevestigd wordt dat door de eersten Adam de zonde, in de wereld kwam, en door de zonde dood, en alzo de dood tot alle menschen doorgedaan is, in en door Adam, in welken allen gezondigd hebben. Zodat Adam voor zijn nakomelingschap niet langer een fontein van onschuld, en leven en vrede kon zijn, maar een fontein van bittere wateren, en al de stromen, die uit die verdorven bron vloeien, zijn vol zonden met den vloek en de dood die op Adams overtreding rust.

Wanneer wij nu een blik slaan op de betrekking, waarin God tot het gehele geslacht in Adam stond, dan wordt dit gemis van de gunste Gods voor iedereen onzer meer treffend en helder. Het staan van Adam voor God was wettelijk en voorwaardelijk; het was volkomen overeenkomstig de aard van het verbond der werken. 'Doe dat en gij zult leven' was werkelijk de last van het gebod, dat aan hem gegeven was, ofschoon het hem in een verbiedende vorm gegeven was. Het betekende werkelijk, dat, zo lang Adam de wet van zijn bestaan vervulde, en volkomen oprechtheid voor God behield, Hem in alle dingen dienende en gehoorzamende, gelijk hij verplicht was, hij de gunste Gods zou genieten; maar zo hij hierin nalatig was, en van zijn oprechtheid afweek, zou hij deze gunst onbepaald missen. Zo was God dan aan Adam bekend gemaakt als Schepper, Wetgever, Koning en Rechter, een rechtvaardig zowel als een oneindig wijs en

almachtig God. Wij zien dus hoe de zonden een volkomen scheiding moet hebben gemaakt tussen de mens en zijn God; hoe de goddelijke gunst door de zondeval verbeurd moet zijn. Was God zijn Schepper? Dan kwam zijn gehoorzaamheid en dienst aller rechtmatigst aan zijn oneindige weldoener, de oorsprong en onderhouder van zijn bestaan, en de schenker van alle zegeningen toe. Hoe snood was dus; zijn zonde, en hoe afschuwelijk voor een heilig en oneindig rechtvaardig Schepper. Was God zijn Wetgever? Welk een diepe verachting wierp de mens dan door de overtreding in dit licht op God door Zijn wet te verbreken en zijn Wetgever te beledigen. Was God zijn Koning? Dan was de zonde des mensen opstand en een afwerpen van de getrouwheid aan zijn rechtmatige Vorst, en het oprichten, van een gevallen geest en verdorven begeerten in de plaats van God. In het kort, de mens tartte elke volmaaktheid van zijn Schepper, en zondigde tegen elke betrekking, waarin hij tot zijn God stond. Hij wantrouwde de waarachtigheid van den God der waarheid; hij trotseerde Zijn macht, hij daagde Zijn wraak uit, hij wapende de oneindige rechtvaardigheid tegen zich, en maakte zichzelf afzichtelijk in de ogen van de oneindige heiligheid; hij betwijfelde en tartte, op, de ingeving des satans, de oneindige goedheid uit, ontkende de wijsheid van zijn Formeerder, en verbeurde, in het kort, in elk punt van beschouwing, door zich te onttrekken aan de dienst van zijn God, en de oprechtheid van zijn eigen bestaan, de gunst van zijn Schepper volkomen, en gelijk wij gezien hebben, verbeurden wij dezelve ook in hem, en van dien tijd af tot op heden is het ganse menselijke geslacht natuurlijk vijandig tegen God, en van Zijn voorwaardelijke gunst afgesneden, of naar de krachtige woorden van Paulus: 'zonder God en zonder hope in de wereld.'

III. Wij hebben nu stil gestaan bij het gewicht van de vrede God en het verlies daarvan nagegaan, en gaan nu over op ons derde hoofdpunt.

Over het zoeken van die vrede Gods; en hoe zij een vrucht is van het werk van Gods Geest op de ziel, daar het niet is degene die wil, nog degene die loopt, maar des ontfermende Gods.

Dit is uitsluitend het werk van den Heiligen Geest Gods. Jesaja stelt onze natuurlijke afkerigheid van God voor, en sommigen onzer hebben de waarheid dezer woorden gevoeld. 'Er is niemand die Uw naam aanroept, die zich opmaakt om U aan te grijpen.' Zo dan, wanneer wij opgewekt worden, is zulks door God. Ik vraag het u, mijn hoorders, zout gij ooit naar de Heere gezocht, ooit één echte begeerte naar God gehad hebben, tenzij de Geest Gods uw hart opgewekt had om te gevoelen dat Zijn vrede het ene nodige was? Gods eigen getuigenis is in dit opzicht eenvoudig en beslissend. Van uit den hemel op de kinderen der mensen neerziende, verklaart Hij dat er niemand is die opmerkt, niemand die naar God zoekt. Zo dan, wanneer wij naar Hem gezocht hebben en zoeken, moet onze gehele taal zijn:

'k Ben genoopt om steeds een schuldige aan Zijn heilgenade te zijn.'

Genade heeft het onderscheid gemaakt. Een mens kan niets ontvangen dan hetgeen hem vrijwillig uit de hemel geschonken is. Wij waren, gelijk de anderen, dood in overtredingen en misdaden, te blind om God te kennen, te snood om Jezus te schatten, te verblind en verdwaasd door de zonde en wereldsgezindheid, leugens en bedrog, om werkelijk onze behoefte naar goddelijke gunst te zien en te gevoelen, en er waarachtig en ernstig naar te zoeken. Maar met betrekking tot het zoeken van God, kunnen de mensenkinderen in drie klassen verdeeld worden: zij die geheel onverschillig zijn omtrent de goddelijke vrede, die overeenkomen met de Apostels beschrijving van de heidenen, zij jagen de gerechtigheid niet na, zij leven zonder oefeningen over of enige pogingen tot de vrede en de aanneming bij God, en o welke scharen moeten zich, zo zij op recht met hun toestand zijn, onder dit getal plaatsen. Zij die in zekere mate ontwaakt zijn tot de bewustheid dat goddelijke aanneming een zaak is van groot belang, maar die rondgaan om die te verkrijgen op een gans on-Schriftuurlijke en bedrieglijke wijze, pogende enige gerechtigheid van hun zelf voor God op te richten, terwijl zij de gerechtigheid van Christus veronachtzamen en verachten; deze zijn gelijk de bouwlieden Babels van ouds, trachtende door menselijke pogingen en met menselijke verdiensten, zichzelf in de gunste Gods te stellen. Van deze tweede soort zijn sommigen bloot natuurlijke mensen, volkomen bedrogen, geheel en al ten prooi aan een wettische en eigengerechte geest; maar anderen hebben het leven van Gods Geest onder alles in hun harten, en deze werken hun zelve dood in hun werken om het leven; zij vinden al hun wettische arbeid tevergeefs, en krijgen ten laatste hun ogen geopend om de zonde en dwaasheid van deze wettische, Christus verloochende pogingen te bezien.

*Vertoord Recht stond voor mijn oog;
Toen was 't dat 'k tot de Wetberg vloog,*

*Maar 't Recht riep, met een grammen blik:
'Deze berg bedekt niet voor Gods schrik.'*

Dan richt de gezegende Geest hun harten in de weg des vredes, hun leidende om Gods. vrede op de rechte wijze te zoeken, door steeds tot de Heere Jezus te komen alle gerechtigheid van henzelf onder de voeten, vertredende, en zoekende vrede met Christus te vinden, niet door werken der gerechtigheid, welke zij verricht hebben, maar zich als verloren zondaars op Gods vrije genade in Hem neder te werpen. Dit zijn nu de rechte zoekende; deze zijn de door de Geest onderwezen en geleidde personen, en elk hunner zegt op de langdurige weg: 'In de Heere heb ik gerechtigheid en sterkte.' Toen was ik in Zijne ogen als een die vrede vindt.'

Maar omtrent dit zoeken merken wij de volgende zaken aan. Het is een eerlijk en oprecht zoeken. Deze lieden zoeken overeenkomstig de uitdrukking der Schrift, 'met hun ganse hart;' en het zijn zulke ernstige en trouwhartige zoekers die de zegen verlangen. (Spreuk 2). Het is een ijverig biddend zoeken. 'Ook zal ik met mijnen geest die in het binnenste van mij is,' zegt Jesaja (26:9) 'U vroeg zoeken.' Zij zoeken naar Christus gelijk men graaft naar een verborgen schat, en heffen hun stemmen op om te verstaan. Het is een gepast zoeken: 'Wij hebben ook in den weg Uwer gerichten,' (Jes. 26:8), dat is de weg die door God blootgelegd is, 'U, o Heere! verwacht.' Deze lieden zoeken de Heere niet in de paden van geoorloofde zonden van gewoonten, niet in wereldsgezindheid, niet te midden der genoegens, vrolijkheden en dwaasheden, maar zij zoeken Hem in de openbare en verborgen middelen der genade. Zij gaan uit op de voetstappen der schapen, (Hoogl. 1:8), en zoeken Jezus, waar Jezus te vinden is Hij weidt niet in het midden der leeuwenkuilen, maar in de hoven en onder de leliën, onder de middelen der genade en te midden zijns, volks. Het is een volhardend zoeken. De koopman zoekt kostbare paarden tot dat de parel van grote waarde gevonden wordt. 'Een ding,' zegt David, 'heb ik van de Heere begeerd, dat zal ik zoeken,' totdat ik het verkrijg. Schoon Gods volk dikwijls bezwijkt, zoekt het nochtans en jaagt het na; en ofschoon naar hun eigen mening en bevatting der dingen, de vurigheid van dit najagen moge verschillen, grote koelheid hen moge verdrücken, en zij somtijds in het geheel nauwelijks schijnen te zoeken, nochtans is er een zeker iets op den bodem van hun harten, dat het niet kan opgeven, dat nochtans steeds levend, steeds verlangend, steeds rusteloos zonder Christus is, ja zelfs steeds voortjaagt, tot dat zij van Jezus kan zeggen: 'Toen was ik in Zijn ogen als een die vrede vindt.'

IV. Maar wij zullen overgaan naar ons vierde punt. Over het vinden van die vrede Gods in Christus, naar de uitdrukkelijke woorden van de tekst.

Dit is, gelijk wij gezegd hebben, een bewuste vrede vinden in de ogen des Heeren. Het is als had de bruid gezegd: 'Toen ontdekte ik van mijzelf, dat ik zulk een was die vrede gevonden had met de Heere Jezus, en daarom met God in Hem.' Er staat van Noach geschreven (Gen. 6:8): 'Maar Noach vond genade in de ogen des Heeren.' Dit maakte het ganse verschil uit tussen hem en de wereld rondom hem. Met hem sprak God gemeenzaam, gelijk met een vriend, zorgde voor zijn veiligheid, en beschutte hem en zijn huisgezin, toen Hij een zondvloed over de wereld der goddelozen bracht; en vroeg of laat zullen alle ware zoekers naar deze vrede met de Heere Jezus, die vinden, en zaliglijk ervaren gelijk hij. Wanneer duizenden nevens hen vallen, en tienduizend aan hun rechterhand, zullen zij niet vrezen, want zij zullen verzekerd worden, dat het tot hen niet zal genaken, want zij zullen zelfs zien dat zij, te midden van een krom en verdraaid geslacht, diegenen zijn welke vrede met de Heere hebben gevonden. Er is een zalige belofte voor hen die ijverig en vurig deze vrede zoeken, hun verzekerende dat zij ten laatste zullen vinden wat zij zoeken: 'Bidt,' zegt Jezus, 'en gij zult ontvangen; zoekt, en gij zult vinden; want die bidt die ontvangt, en die zoekt die vindt.' Zo kan er dus geen teleurstelling zijn voor hen, aan wien harten zijn geschonken om den vrede Gods in Christus te zoeken. Maar er is echter een bestemde tijd om Sion vrede te schenken; en voordat de geschikte en daarom de beste tijd om Zijn liefde met kracht te openbaren is gekomen, kan de Heere Jezus Zijn gelaat als met een wolk bedekken. Christus is met hen terwijl zij zoeken. Zijn rechterhand en vrije genade ondersteunt hen; daarom volgen zij Hem zo vurig na, en toch kunnen zij niet zien dat zulks het geval is. Gelijk de twee discipelen die naar Emmaüs reisden, worden hun ogen gehouden, dat zij Hem niet kenden.

Sommigen hebben langer dan anderen te worstelen eer zij in deze betrekking verkrijgen wat zij behoeven. God is vrijmachtig, en in sommige gevallen openbaart Hij zeer spoedig de volheid van Zijn liefde en barmhartigheid en genade aan de ziel; in andere, na een langdurige, vervelende reis, door een wettische

woestijn van droogte, dorst en verschrikkingen. Paulus werd op de derden dag vervuld; de gevangenvaarder te Pilippi sidderde en juichte in de zelfden nacht. Sommigen gaan gedurende een langdurig tijdperk onder een geest der dienstbaarheid; inderdaad reizen sommigen voort tot op hun sterfuur belast en zwaar beladen, die hun ganse leven door. in letterlijken zin, aan een slaafse geestes smart door de vreze des doods onderworpen zijn; doch die aan den avondstond zalig en vertroostend licht vinden. Dus kunnen wij niet zeggen wanneer of hoedanig, maar in het licht der belofte kunnen wij zeggen dat ter rechter tijd de oprechte zoeker bevindelijke vrede met Christus zal vinden.

Maar wederom. Wij kunnen opmerken dat deze zelfde zoeker de persoon is die, tot dat hij die vindt, de man is die meest bloot ligt voor twijfelingen, vrezen en smarten met betrekking tot het vinden. Hij die weinig gewicht in een zaak ziet, of er weinig begeerte naar gevoelt, is niet veel werkzaam of bekommerd over het verkrijgen daarvan; maar de mens die ernstig van hart is, zulk een is de man die voor een tijd bijna met vrees overstelpt is, alsof de zegen nooit de zijne zou zijn. Deze mens vreest dat hij de ware zoeker niet is, dat het bij hem geen ernst is, dat hij niet zo zoekt dat hij het zal vinden; vreest dat Christus geen vrede voor hem heeft; vreest dat hij een verworping en geen vat der barmhartigheid is; dat hij slimmer wordt in plaats van beter, verder van het begeerde voorwerp afwijkt in plaats van dat naderbij te komen; in het kort, heeft somtijds duizend treurige, moedeloze gedachten, die in zijn gemoed oprijzen aangaande zijn staat en toestand; en is wellicht, juist als de bepaalde tijd om hem vrede te schenken aangebroken is, gereed het geheel op te geven; want als de Zoon des mensen, naar Zijn belofte, komt om Sion uit het stof op te richten, zal Hij dan geloof vinden op aarde? Maar de genade is, dat schoon wij bezwijken, Jezus leeft; en schoon wij niet geloven, Hij blijft getrouw, Hij kan zich zelf niet verloochenen; en dus wanneer de arme en nooddriftige water zoekt, en er niet is, en zijn tong versmacht van dorst, dan hoort de Heere zijn behoefte, nadert tot zijn noden, en neemt deze gelegenheid van zijn noden waar, om den overvloed van Zijn barmhartigheid te openbaren. De gehele Schrift is hier vol van. Christus geeft Zijn kruiddranken aan de bezwikkende, en verlevendigt de zinkende geest door de diepe teugen Zijner eeuwige liefde, de armen, bijna wanhopende zondaar de vrijheid en volheid van deze vrede tonende. Het zoeken is van de Geest, de ontdekking is van de Geest. Het kind van God leert kennen dat hij deze dingen niet voor zich zelf doen kan, niet slechts Schriftuurlijk maar bevindelijk; en dit doet hem in de weg des gebeds naar de zegen zoeken; en schoon hij somtijds bereid is om ook het gebed na te laten, daar de Heere schijnt zijn klachten uit te sluiten, toch kan hij het niet nalaten; hij moet schreeuwen, hij schreeuwt, hij zucht, hij kermt, en dit zijn gebeden bij God; en ten laatste ziet het oog van liefde en ontferming, dat al de tijd lang over die mens gewaakt en hem naar de gezegende uitkomst gewezen heeft, in liefde op hem neder. Dan springt zijn hart in hem op; hij heeft gevonden wat hij behoeft; hij is nu in de ogen van Jezus als een die vrede vindt. De gezegende Geest toont hem aan dat Christus zijn gerechtigheid, Christus Zijn verlossing door Zijn bloed, Christus zijn wijsheid en kracht, Christus zijn alles is, en dat Christus dat alles voor hem is door de vrije gift en door de eeuwige liefde des Vaders; en zo vrede vindende in de ogen van Christus, wordt de mens in zijn hart bewust dat hij een voorwerp is van de eeuwige liefde van de drie gezegende Personen in de Drie-eenheid; want de liefde Gods is nu zalig uitgestort door de Heiligen Geest die hem geschonken is. Nu gevoelt hij zich overvloedig beloond voor al zijn arbeid en zijn smart, en gedenkt, terwijl hij zich verheugt in de vrede Gods in Christus, de angst niet meer, uit blijdschap dat hij ten laatste, schoon door zulk een ongelijke en afmattende weg, naar de stad der eeuwige woning gekomen is.

Dit alles kan nu plaats hebben in oneindige verscheidenheid met betrekking tot de tijd, maar ook van de middelen; door een woord of zonder een woord, op de knieën, in het gebed, in het veld, de winkel, de werkplaats, op de weg, in de straat, onder de prediking, bij het gebruik der genademiddelen, in het kort, wij kunnen, noch mogen den almachtige God noodzaken zich aan bijzondere wegen te verbinden, ten einde Zijn voornemen te vol voeren. Hij zal werken, en werken gelijk het Hem behaagt ook, en niemand zal het keren. Alles wat wij kunnen zeggen is, dat het werk overeenkomstig het Woord zal zijn, schoon wellicht geen bijzonder woord het moge ten uitvoer brengen of vergezellen. Er is slechts één waarheid, één Heere, één geloof; en dus, alhoewel één Geest Zijn plannen op duizenderlei wijzen moge vol voeren, zal de uitslag wezenlijk dezelfde zijn. Het is ten alle tijde in de ogen van een God, een God in Jezus Christus, dat de arme, ellendige, zoekende ziel vrede vindt.

V. En dit brengt ons tot ons laatste punt, over de vruchten en uitwerkselen, die op dit vinden gewis zullen volgen.

In de eerste plaats ervaart het kind van God nu een zalige vrede, die in zijn hart en geweten heerst door Jezus Christus. Te voren bezat hij in plaats van vrede wellicht grote bitterheid; maar nu spreidt God vrede over hem uit als een rivier. Nu is hem de zalige belofte uit Jes. 10 vervuld: 'Ik zal uw opziens vreedzaam maken.' De vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, bewaart zijn hart en zin door Jezus Christus. Dit is geen valse vrede, noch een vleselijke, ongegronde zekerheid, maar vrede op den zekere grondslag der waarheid. Waar geen schuldvergeving, geen rechtvaardiging, geen eeuwige verbondsvrede bestaat, daar kan geen ware, welgegronde rust huisvesten. Dit gevoelde de arme zoekende ziel; en diens volgens kon hij in zijn ziel niet rusten, voordat de overvloed der vrede schenkende waarheid aan hem en in hem geopenbaard was. Maar nu vrijmachtig door Gods genade gerechtvaardigd zijnde, en zich in en door de Geliefde aangenomen ziende, zingt hij van verbondsliefde, en berust op de vrede van Hem, in wiens ogen hij zich zelf nu ziet als een die genade heeft gevonden.

Wederom, is het kind van God is vol van een heilige, zalige vreugde. Hij kent de bedoeling der woorden van Petrus: 'Dien gij niet gezien hebt, en nochtans liefheeft; in wien gij nu, hoewel gij Hem niet ziende, maar gelovende, u verheugt met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde.' Dit is niet gelijk aan de vreugde des huichelaars of der dwazen; zij is niet gegrondvest op de mens en volgens ingebeelde verdiensten, of gevestigd op schepselen of tijdelijke dingen; het is een vreugde in God, op de grondslag van Zijn eigen vrije genade en heerlijke waarheid, geopenbaard in de Schrift, en met kracht door de Heiligen Geest in het hart van de verslagen zondaar gebracht. Zij heeft de waarheid ten grondslag, God in Christus tot voorwerp, en de Heilige Geest tot hare bevindelijke oorsprong, en is daarom geen blijdschap der dwaasheid maar der wijsheid; nu een heerlijke vreugde, en vol van de zekerheid van een heerlijke onsterfelijkheid.

Deze zalige vreugde en vrede in het geloof wordt vergezeld door liefde, liefde tot God, liefde tot den mens, liefde tot de broederen, weldadigheid jegens des mensen arme verwoeste medeschepselen. De wet gebiedt liefde, maar het evangelie geeft het: 'Hetgeen waarachtig is in Hem, zij ook in u waarachtig; want de duisternis gaat voorbij, en het waarachtige licht schijnt nu.' (1 Joh. 2:8). De liefde tot Zijn volk was altijd in Gods hart aanwezig, maar niet in hun hart jegens Hem. Maar wanneer het Waarachtige Licht zaliglijk schijnt, hebben wij Hem lief omdat Hij ons eerst heeft liefgehad. Zijn geopenbaarde liefde trekt onze liefde tot Hem aan in een zalige wederliefde. Gelijk de zon de dampen der aarde optrekt, zo trekt de liefde Gods die in Christus geopenbaard is, onze hartelijke genegenheden tot Hem op; en dan lossen deze genegenheden, die dus in liefde tot God hemelwaarts getrokken worden, weder op in zoete buien van broederlijke liefde en algemene weldadigheid jegens onze medechristenen en medeschepselen. De liefde vloeit dus in dit zoet, zalig gevoel en de oefening daarvan over, wanneer wij in de ogen van Christus zijn als die vrede vinden. De liefde was in beginsel daarvan, in de zoeker; maar de liefde in de zalige zin en de overvloed daarvan, is in de vinder aanwezig. 'Met ongedekte aangezichten de heerlijkheid als in een spiegel aanschouwende, die in Christus als de liefde geopenbaard is, worden wij naar het beminnelijk beeld veranderd.'

Dan is de nederigheid ter zelfde tijd overvloedig. Toen Job vrede vond riep hij uit: 'Ziet, ik ben onrein,' en verfoeide zich, berouw hebbende in stof en as. Nimmer is een kind van God lager en nietiger in zijn eigen ogen, dan wanneer hij met bewuste aanneming voor de ogen van zijne Maker en Verlosser staat. Tot de hoogste heerlijkheid verheven, zinkt hij in de diepste zelfvernedering neder; en de kroon, die door de handen van eeuwige liefde op zijn hoofd geplaatst is, neemt hij met de handen van ootmoed af, en werpt ze neder aan de voeten van dien God, die hem in Christus dus liefhad. Dan wordt de gehoorzaamheid liefelijk. 'Wat zal ik de Heere vergelden voor al Zijn weldaden, aan mij bewezen?' is nu de bevindelijke roepstem des harten. Toen Jesaja's lippen aangeraakt waren met een vurige kool van het altaar, riepen deze lippen, door bloed gereinigd en door liefde ontvlamd, tot de Heere Jezus: 'Hier ben ik; zend mij.' Cowper beschrijft uitmuntend de verwisseling van wettische pogingen tot de vrijwillige evangelische gehoorzaamheid:

*'Wat zal ik doen, ' was 't woord weleer,
Dat ik meer heilig zij?
Wat zal 'k vergelden aan de Heer?
Is nu de vraag van mij.'*

Dus wordt de door Christus vrijgemaakte mens door de zaligste banden tot gehoorzaamheid genoopt. Geloof in Zijn Goddelijke vrede werkt liefde, en liefde is het vrijwillige beginsel van elke zalige en welbehaaglijke gehoorzaamheid. Nu komt er ook een waar behagen in de middelen der genade en de verbond zegelen. Welk

een boek wordt de Bijbel, wanneer elke bladzijde begeurd is met de naam van Jezus, in Wiens ogen wij vrede hebben gevonden! Het wordt het veld van Saron voor ons, nu wij in het veld Jezus kunnen ontdekken als onze Zaligmaker, en vol van genade en waarheid. Het gebed wordt een verlustiging, geen taak; en zo is het in zulke tijden met het gebruik der andere middelen. In het kort, de inhoud van de dichtregelen van Watts wordt ondervonden:

*'Mijn willige ziel zou wensen te blijven,
In zulk een stand die het hart zo verblijdt,
En trekken al zingende naar de verblijven
Van 't eeuwige leven der zaligheid.'*

Wij zouden voortdurend Jezus in het huis onzer moeder, in de binnenkamer degene die ons gebaard heeft, willen brengen. Wij beminnen het verblijf in de galerijen of de middelen der genade, wanneer Christus in deze galerijen gehouden wordt en wij in Zijn ogen zijn als die welke vrede gevonden hebben. Dan wordt ook de zonde verzaakt. Wij zeggen van haar: 'Wijk van mij; andere heren hebben over ons geheerst, maar nu zullen wij, door U alleen, Heere Jezus, melding maken van Uw naam.' Tot den satan zeggen wij: 'Gaat achter mij.' Zelfs Satan wordt onder de voeten vertreden; want de liefde is zulk een machtig beginsel, dat de Dagon daarvoor valt, en wij gevoelen ons bereid om alles te zijn, alles te doen, alles te lijden, zodat Christus verheerlijkt word in ons, hetzij door leven of door sterven.

En, om niet meer zaken te noemen, besluiten wij met nog een andere zalige vrucht: 'Wij juichen in de hope der heerlijkheid Gods.' De vreze des doods is vervlogen, want de prikkel des doods is geheel van het geweten afgenomen; de vergeving der zonden, het ontvangen der verzoening, de verzekering dat het wel met ons zal zijn wanneer wij komen te sterven, de zalige overtuiging dat te sterven gewin zal zijn, daar het slechts de oplossing zal zijn van datgene wat ons nog op enige afstand van den Heere houdt, deze en andere zaken doen de dood heerlijk schijnen. O wij zouden nu, nu zelfs, ontbonden en met Christus willen zijn.

Maar zo het Zijn wil is, dat wij hier nog een tijd lang zullen verblijven, het zij zo, Heere Jezus. Komt het leven, komt de dood, alles is helder, alles is vol hope, alles vloeit over van liefelijke vooruitzichten van zaligheid. Onze vensters zijn van kristallen, onze vooruitzichten vol zaligheid, nu wij in Jezus ogen zijn als zij die vrede vinden. Amen.